

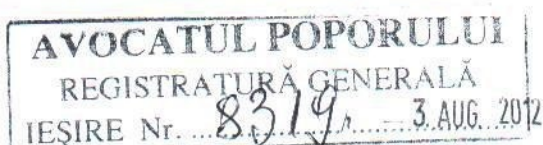

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Domnului Augustin Zegrean,
Președintele Curții Constituționale

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit.d) din Constituția României și ale art. 13 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă transmit, alăturat, excepția de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art.193 alin. (2) din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 16 al art.II din Legea nr.283/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar.

Vă asigur, domnule președinte, de înalta mea considerație.

p.Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Valer Dorneanu

București, 2 august 2012

Excepție de neconstituționalitate

referitoare la dispozițiile art.193 alin. (2) din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale art.16 al art.II din Legea nr.283/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar

Motive de neconstituționalitate

Dispozițiile art.193 alin. (2) din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din data de 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, și ale art.16 al art.II din Legea nr.283/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din data de 14 decembrie 2011, în ceea ce privește amânarea aplicării art. 169 alin. (6) din Legea nr.263/2010, încalcă prevederile art. 16 alin. (1) din Constituția României.

Astfel, potrivit art.193 alin. (2) din Legea nr.263/2010, „Prevederile art. 102 alin. (2)-(6), precum și cele ale art. 169 alin. (6) și art. 170 intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2012.”, iar în conformitate cu art. 16 al art.II din Legea nr.283/2011, „Termenul prevăzut la art. 193 alin. (2), referitor la prevederile art. 102 alin. (2)-(4), art. 169 alin. (6) și art. 170, din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, se prorogă până la data de 1 ianuarie 2013.”

Articolele la care fac trimitere dispozițiile legale criticate sunt următoarele:

Art. 169 alin. (6) din Legea nr.263/2010: “Prevederile art. 100 lit. a), referitoare la majorarea punctajului pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001, se aplică și persoanelor înscrise la pensie anterior intrării în vigoare a prezentei legi.”

Art. 100 lit.c) din Legea nr.263/2010: „Persoanele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, cele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, condiții speciale sau alte condiții de muncă, potrivit legii, beneficiază de majorarea punctajelor lunare realizate în perioadele respective, după cum urmează:

a)cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, potrivit legii;”

Din examinarea dispozițiilor legale menționate, se constată că dispozițiile art.193 alin. (2) din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale art.16 al art.II din Legea nr.283/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, în ceea ce privește amânarea aplicării art. 169 alin. (6) din Legea nr.263/2010, aduc atingere principiului egalității în drepturi consacrat prin art. 16 alin. (1) din Constituție, având în vedere următoarele considerente:

Dispozițiile art.2 lit. d) din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, instituie principiul egalității, prin care se asigură tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, un tratament nediscriminatoriu, între persoane aflate în aceeași situație juridică, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Unul din drepturile prevăzute de Legea nr.263/2010 privește majorarea punctajului pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001. Acest drept este recunoscut în mod egal, atât în favoarea persoanelor înscrise la pensie anterior intrării în vigoare a Legii nr.263/2010, cât și a celor înscrise la pensie în baza Legii nr.263/2010.

Cu toate acestea, prin reglementări legale succesive, respectiv prin art.193 alin. (2) din Legea nr.263/2010 și art.16 al art.II din Legea nr.283/2011, persoanele vizate de textul art.169 alin. (6) din Legea nr.263/2010, adică cele înscrise la pensie înainte de intrarea în vigoare Legii nr.263/2010, nu au, efectiv, beneficiul recunoașterii dreptului la majorarea punctajului pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001, în vreme ce în cazul persoanelor înscrise la pensie după intrarea în vigoare a Legii nr.263/2010 nu operează amânarea aplicării prevederilor privind majorarea punctajului pentru perioadele realizate în condiții

deosebite de muncă, astfel încât aceștia din urmă beneficiază chiar de la data înscrierii la pensie de drepturi de pensie majorate. Așadar, dispozițiile legale criticate instituie un tratament juridic diferit între persoane aflate în aceeași situație juridică sub aspectul perioadelor realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001.

În ceea ce privește art.193 alin. (2) din Legea nr.263/2010, potrivit căruia „Prevederile art. 102 alin. (2)-(6), precum și cele ale art. 169 alin. (6) și art. 170 intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2012.”, acesta a avut o aplicabilitate limitată în timp, de la 1 ianuarie 2011 până la 1 ianuarie 2012, însă prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea Constituțională a statuat că dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate și care sunt aplicabile cauzei în care s-a invocat excepția de neconstituționalitate, în virtutea principiului *tempus regit actum*, pot constitui obiect al excepției de neconstituționalitate, chiar dacă acestea au fost abrogate sau și-au încetat aplicarea.

Relevantă în ceea ce privește situația identică în care se află persoanele care au desfășurat activitatea în condiții deosebite ori speciale de muncă este Decizia nr. 435 din 3 mai 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor. Prin această decizie, Curtea Constituțională stabilește că persoanele care au desfășurat activitatea în condiții deosebite ori speciale de muncă reprezintă o categorie socio-profesională care se bucură de un regim juridic mai favorabil în ceea ce privește calculul pensiilor, fără a distinge după data înscrierii la pensie. Astfel, Curtea a reținut că „în sistemul public de pensii există mai multe categorii socio-profesionale care se bucură de un regim juridic mai favorabil în ceea ce privește calculul pensiilor, fără ca aceasta să aibă semnificația unei discriminări. În acest sens, pot fi amintite persoanele care au desfășurat activitatea în condiții deosebite ori speciale de muncă și care beneficiază de vârste de pensionare și stagii de cotizare mai reduse. Factorul determinant în instituirea tratamentului juridic diferențiat îl constituie condițiile specifice în care aceste categorii socio-profesionale au desfășurat activitatea.”

Așadar, în cauză nu este vorba despre categorii socio-profesionale aflate în situații obiectiv diferite, care justifică instituirea unui tratament juridic diferențiat, ci de aceeași categorie și anume a celor care au desfășurat activitatea în condiții deosebite de muncă. **Astfel, prevederile legale criticate creează o discriminare în interiorul categoriei de persoane ce beneficiază de majorarea punctajului pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001.**

Desigur, legiuitorul are deplina competență de a stabili condițiile și criteriile de acordare a drepturilor de pensie, cu condiția ca acestea să fie justificate rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților. Însă, în cazul de față, instituirea unui tratament

juridic distinct, în funcție de data înscrierii la pensie, între cei îndreptățiți, în mod egal, prin prisma condițiilor de muncă în care au desfășurat activitatea, la majorarea punctajului pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001, nu are o justificare obiectivă și rezonabilă.

În susținerea neconstituționalității, arătăm că, în mod constant, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că „principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice” (Deciziile Curții Constituționale nr. 1/1994, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 69 din data de 16 martie 1994 și nr.414/2010, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 291 din data de 4 mai 2010).

Prin efectul dispozițiilor legale criticate, se ajunge în situația ca, prin prorogarea succesivă a datei de la care se acordă majorarea punctajului pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001, în privința persoanelor ieșite la pensie înainte de intrarea în vigoare a Legii nr.263/2010, dreptul acestor persoane la un quantum majorat al pensiei devine unul teoretic și iluzoriu, cu atât mai mult cu cât acestea au vârste mai mari decât cei care beneficiază de pensie în baza Legii nr.263/2012.

În situația în care legiuitorul a înțeles să prevadă prin lege majorarea punctajului pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001, considerăm că de acest drept trebuie să beneficieze în condiții identice toate persoanele în favoarea cărora a fost recunoscut.

Criză economică existentă nu poate reprezenta un temei pentru adoptarea în mod discriminatoriu a unor reglementări privind măsuri financiare precum este amânarea acordării majorării punctajului pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001, iar aceasta cu atât mai mult cu cât este vorba despre dreptul la pensie ce este consacrat la nivel constituțional, având în consecință un caracter fundamental, și despre aspecte ce decurg din prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, de asemenea prevăzute de Legea fundamentală la art 41 alin. (2), în contextul dreptului la măsuri de protecție socială.

Este adevărat că în situații asemănătoare, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat constituționalitatea unor măsuri legislative luate pe fondul crizei economice pentru asigurarea stabilității economice a țării, care reprezintă un scop legitim, de pildă, în cazul eşalonării plății unor drepturi de natură salarială, însă aceasta în condițiile în care măsura a fost dispusă fără a se crea discriminări între persoane aflate în aceeași situație

juridică.(Decizia nr. 712/2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, publicată în Monitorul Oficial nr. 580 din data de 17 august 2011).

Având în vedere cele expuse mai sus, considerăm că motivele invocate justifică solicitarea noastră de a se constata **neconstituționalitatea** dispozițiilor art.193 alin. (2) din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din data de 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, și ale art.16 al art.II din Legea nr.283/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din data de 14 decembrie 2011, în ceea ce privește amânarea intrării în vigoare a art. 169 alin. (6) din Legea nr.263/2010.

p. Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Valer Dorneanu